

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Γ' ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΑΠΟ ΤΟΝ 20^ο ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Έξυπνη πόλη: Ιδέες για την μετάβαση της Θεσσαλονίκης στην τέταρτη βιομηχανική επανάσταση

Το ακόλουθο, ελαφρώς διασκευασμένο, άρθρο του Γιάννη Καραμήτσιου δημοσιεύτηκε στο, ιστοχώρο του περιοδικού «Parallaxi» στις 09/12/2019 (ανακτήθηκε στις 11/9/2022).

Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση προσδιορίζεται ως το σύνολο των νέων τεχνολογιών του 21ου αιώνα που εισάγουν μια τομή ως προς τα επιτεύγματα του προηγούμενου. Αποτελεί την συνέχεια της πρώτης βιομηχανικής επανάστασης του ατμού, της δεύτερης του ηλεκτρισμού και της τρίτης των ψηφιακών τεχνολογιών, η οποία άρχισε την δεκαετία του 1980 και εξελίσσεται μέχρι σήμερα. Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το «διαδίκτυο των πραγμάτων» και την έκρηξη της τεχνητής νοημοσύνης. Πολλά αντικείμενα και συστήματα θα αυτονομηθούν, θα συνδεθούν μεταξύ τους και θα λειτουργήσουν με έξυπνο τρόπο. Πλέον έχει γίνει της μόδας να μιλάμε για «έξυπνα» πράγματα: το έξυπνο σχολείο, το έξυπνο νοικοκυριό, την έξυπνη επιχείρηση και ούτω καθεξής.

Το κείμενο αυτό θα εκμεταλλευτεί τον νεολογισμό και θα εισάγει την ιδέα της Θεσσαλονίκης ως «έξυπνης πόλης». Θα εξετάσουμε μερικές πρακτικές προτάσεις από άλλες περιοχές του κόσμου που θα μπορούσαν να βοηθήσουν την πόλη να επωφεληθεί από τις μεγάλες τεχνολογικές επαναστάσεις του 21ου αιώνα. Εννοείται, βεβαίως, ότι οι προτάσεις αυτές αφορούν και όλες τις υπόλοιπες πόλεις της Ελλάδας. [...] Μία από τις προτάσεις:

Έξυπνος φωτισμός των δρόμων.

Οι πόλεις στην Αυστραλία επενδύουν στον έξυπνο φωτισμό των δρόμων. Εγκαθιστούν λάμπες LED (light emitting diode), οι οποίες περιορίζουν τα ενεργειακά κόστη μέχρι και 50% και μπορούν να μειώσουν την εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου πάνω από 60% σε σχέση με τις συμβατικές. Το πιο σημαντικό όφελος ωστόσο μπορεί να προέλθει από την διασύνδεσή τους μέσα από ένα κεντρικό σύστημα που θα καθορίζει την απόδοσή τους βάσει συγκεκριμένων παραμέτρων. Οι λάμπες γίνονται μέρος ενός «νέφους» δεδομένων, το οποίο ρυθμίζει την ένταση του φωτισμού βάσει των καιρικών συνθηκών, της κίνησης του

δρόμου, της ώρας της ημέρας ή έκτακτων περιστάσεων, όπως ατυχήματα. Η «ευστροφία» αυτού του συστήματος μπορεί να εξορθολογήσει τον τρόπο με τον οποίον θα μπορούσε να φωτιστεί, για παράδειγμα, η Εγνατία σε νυχτερινές ώρες αιχμής, σε αντίθεση με ώρες χαμηλότερης κίνησης. Άλλον φωτισμό χρειάζεται το πάρκο Κρήτης με κακοκαιρία στις 9 το βράδυ και άλλον με καλοκαιρία στις 3 τα ξημερώματα. Σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος στην Λεωφόρο Στρατού, ο φωτισμός του συγκεκριμένου σημείου θα μπορούσε να ενταθεί, σχεδόν αυτόματα, για όσο διάστημα χρειαστεί. Με τον τρόπο αυτόν επιτυγχάνεται όχι μόνο εξοικονόμηση πόρων, αλλά και μείωση της φωτορύπανσης, η οποία επηρεάζει αρνητικά τους βιορυθμούς πολλών ανθρώπων και οικοσυστημάτων γενικότερα. Να σημειώσουμε ότι μια σημαντική αρχή έγινε στην Θεσσαλονίκη το 2017, όταν οι λάμπες LED έγιναν μέρος του δημοτικού φωτισμού και πραγματοποιήθηκε ψηφιακή καταγραφή όλου του δικτύου. Η αναβάθμιση αυτή υπολογιζόταν να αποφέρει εξοικονόμηση έως και 400 χιλιάδων ευρώ τον χρόνο.

A3. (μονάδες 25)

Με αφορμή το θέμα του άρθρου για την εξέλιξη της τεχνολογίας και τις καινούργιες δυνατότητές της, συντάσσεις ομιλία (περίπου 250 λέξεων) που απευθύνεις σε συνομήλικους συμμαθητές σου, στο πλαίσιο μαθητικού συνεδρίου. Στην ομιλία σου επιδιώκεις να ενημερώσεις για τις σύγχρονες προοπτικές της τεχνολογίας αναφέροντας και δύο συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ζωής των σύγχρονων κοινωνιών.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΑΝΤΡΕΑΣ ΤΣΙΑΚΟΣ (1979-)

Οι άρρωστες πολιτείες

Το ποίημα ανήκει στη συλλογή «Ο λαιμός του δήμιου», εκδόσεις Straw Dogs, 2016.

Οι άρρωστες πολιτείες
κυνηγούν τους σκύλους απ' τα πάρκα,
καρφώνουν στα δέντρα κομματικές σημαίες
και μνημόσυνα.

Οι άρρωστες πολιτείες λατρεύουν τον χιτώννα
και φτύνουν τον άνθρωπο,

φτιάχνουν προσευχές στις διαφημίσεις
και κατασκευάζουν πιστούς
από γερασμένες μήτρες.

Οι άρρωστες πολιτείες ψηφίζουν, ξαναψηφίζουν
ξαναψηφίζουν, ξαναψηφίζουν
για το τίποτα.

Οι άρρωστες πολιτείες γκρεμίζουν τον κήπο μου,
μου επιβάλλουν τι θα φάω το μεσημέρι.
Καίνε τα χωράφια για μια σπιθαμή χρυσού.

B3. (μονάδες 25)

Με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του ποιήματος να καταγράψεις πώς παρουσιάζονται οι άρρωστες πολιτείες στο ποίημα. Συμφωνείς ή διαφωνείς με αυτά τα χαρακτηριστικά; Να αναπτύξεις την ερμηνεία σου σε ένα κείμενο περίπου 150 λέξεων.

Μονάδες 25